Payamdaily.ir

پیام آشنا

نخستین روزنامه صبح البرز

شماره ۲۹۶۲
شنبه / ۲۲ فروردین/ ۱۴۰۵
۲۲ / شوال / ۱۴۴۷
11 / April / 2026

صاحب امتیاز موسسه همگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: باهره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کانون کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۳۲۵۳۳۸۳۸-۳۲۵۴۴۲۴۳-۰۲۶ فکس: ۳۲۵۳۰۱۰۱
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۶۷۱۸۰
چاپ: کارگر

فرد ۲۱۹ امروز با حافظ

به دور گل منشین بی شراب و شاهد و چنگ
که همچو روز بقا هفته‌ای بود معدود
شد از خروج ریاحین چو آسمان روشن
زمین به اختر میمون و طالع مسعود

خرد

رهاییت باید، رها کن
جهان را
نگه دار ز آلودگی
پاک جان را

پروین اعتصامی

اوقات شرعی فردا

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۰۴:۱۰	۰۵:۳۸	۱۲:۰۷	۱۸:۳۷	۱۸:۵۵

برگه

بیست سال بعد بیشتر به خاطر کارهای نکرده در زندگی ناراحت می‌شوید تا کارهایی که انجام داده‌اید...

مارک تواین

گزارش روز

ثمره دکترین دریایی علیرضا تنگسیری در آتش‌بس

درباره یکی از برجسته‌ترین فرماندهان ایرانی که مستقیماً در امنیت دریایی و تراژی متطقه نقش داشت.

به گزارش پیام آشنا به نقل از هفت صبح، پروفایل امروزمان را به علیرضا تنگسیری فرمانده مقتدر نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اختصاص دادم. فرماندهی که تلاش با تهدیدهای مکرر برای بستن تنگه هرمز و توسعه و آزمایش پهپادها و موشک‌های کروز مرتبط بود. از سرداری می‌نویسم که با بستن تنگه هرمز، عرصه را بر متوهماتی که خیال خام تصرف خاک را درسر می‌پروراندند، تنگ کرد و این آرزو را به گور می‌برند ان‌شاءالله. و رسیدیم به آتش‌بسی که دیروز رذیلانه و از سر تاجاری به آن تن دادند؛ خب در طول جنگ فرصت تشد درباره این فرمانده دوست‌داشتنی نیروی دریایی بنویسم. فرمانده جنوبی و محبوبیم که حیفم آمد به عنوان یک جنوبی به او ادای دین نکنم. اینجا از شیر تنگستان می‌نویسم.

از او چه می‌دانیم؟

شهید تنگسیری متولد سال ۱۳۴۱ در تنگستان بوشهر بود. تنگستان کجاست؟ یکی از شهرستان‌های استان بوشهر با وسعتی در حدود ۲۰۰۰ کیلومتر مربع. به این دلیل به این شهرستان تنگستان می‌گفتند چون در قسمت‌های ساحلی آن تنگ‌هایی صعب‌العبور وجود دارد. همچنین اراضی و مناطق مسکونی آن در فضای کم و تنگ میان کوه و دریا واقع شده.

شیر تنگستان

حکایت دلاوری دلاورمردان تنگستان حکایت دیروز و امروز نیست؛ رئیسعلی دلواری را خاطرتان هست؟ مردی از روستای دلوار از همین تنگستان.. او و دیگر دلیران تنگستانی که در پاسداری از بوشهر، دشتستان و تنگستان به عنوان زادگاهشان از حرکت قوای بیگانه به درون مرزهای ایران و دفاع از استقلال وطن جنگیدند و کم نگذاشتند. سردار شهید هم دلاوری را از دلاوری‌ها به ارث برده بود. آن زمان که انگلیسی‌های بد طینت قصد چتیره زدن روی جنوب ایران را به خاطر تفتش داشتند؛ مثل همین ترامپ قماربازِ امروز که خواب‌هایی برای تفت ایران دیده بود اما با توانایی آشکار شهید تنگسیری و رشادت تیروهایش در بستن تنگه هرمز و محدود کردن حرکت کشتی‌ها، همه نقشه‌های او را نقش بر آب کرد. آب‌های خلیج فارس که کابوس آمریکایی‌ها شد.. کسی که با تاکتیک‌های قایق‌های تندرو، موشک‌های ساحلی و پهپادها، اجازه تداد تاوهای هواپیمابر آمریکا حتی جرئت نزدیک شدن به هزاران کیلومتری ایران را داشته باشند و با موشک‌های کروز ساحل به دریا هزار گاهی سیلی محکمی به آنها زد.

سوابق فرماندهی

تنگسیری ششمین فرمانده نیروی دریایی سپاه پاسداران بود که در شهریور سال ۱۳۹۷ توسط رهبر شهید انقلاب آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای منصوب شد و تا زمان ترورش توسط ائتلاف آمریکایی-صهیونی در این سمت باقی ماند. پیش از این، او چندین تفتش برجسته رهبری را برعهده داشت که مهمترین آنها فرماندهی متطقه اول دریایی در بندرعباس از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۹ بود. شهید تنگسیری بعد از آن به مدت ۸ سال جانشین فرمانده نیروی دریایی سپاه شد؛ از ۳۰ خرداد ۱۳۸۹ تا یک شهریور ۱۳۹۷.

کارنامه عملیاتی

شیرمرد تنگستان پیش از این اقتدار و بزرگی‌اش را به رخ آمریکایی‌ها کشیده بود. به دی ماه سال ۱۳۹۴ برمی‌گردیم؛ جایی که با ایفای تفش اصلی در بازداشت ملوانان آمریکایی در آب‌های خلیج فارس، آمریکا و نیروی دریایی پوشالی‌اش را تحقیر کرد و نشان داد رئیس متطقه کیست. آمریکایی‌ها و صهیونیست‌ها از همان جا بود که کینه او را به دل گرفتند و درصدد ترورش برآمدند. شهید تنگسیری صرفا یک فرمانده میدانی در نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نبود؛ او یکی از چهره‌های مرتبط با شکل‌دهی به دکترین دریایی ایران در خلیج فارس و تنگه هرمز محسوب می‌شد. جایی که این نیرو به عنوان بخشی از یک استراتژی جنگ نامتقارن به قایق‌های تندرو تهاجمی، مین‌ها، موشک‌های ساحلی و پهپادها متکی بود؛ به گزارش دفاع پرس، پس از انتصاب او، عملکرد تنگسیری با توانایی آشکار در محدود کردن حرکت کشتی‌ها -تفتی، نظامی و تجاری - به ویژه در تنگه هرمز مشخص شد. قابلیتی که تهران آن را یک نقطه فشار استراتژیک می‌دانست که کشورهای غربی به خوبی آن را درک می‌کنند.

شهادت و تشییع و خاکسپاری

در نهایت علیرضا تنگسیری ۶ فروردین ۱۴۰۵ حین ساماندهی و تقویت نیروها و تقویت سپر دفاعی جزایر و سواحل که مورد اصابت دشمن قرار گرفته بود، ۴ روز بعد بر اثر شدت جراحات در ۶۴ سالگی به شهادت رسید. شهید تنگسیری ابتدا در بوشهر و بعد در تهران و آخرسر در آبادان جایی که بزرگ شده بود، تشییع و به خاک سپرده شد. آبادانی‌ها چه تشییع باشکوهی گرفتند برای این شهید عزیز. باید آنجا می‌بودید و از نزدیک شور یزله مردم آبادان در بدرقه تنگسیری را می‌دید؛ با یزله‌خوانی حماسی، مراسم عزاداری کمتر دیده‌شده‌ای را برای او گرفتند.

اشاره

چرا جامعه ایرانی در برابر جنگ فرو نمی‌ریزد؟

پایداری و انسجام جامعه ایران در شرایط جنگی موضوع قابل توجهی است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از آرمان امروز، در روزهایی که خبرها از تشدید درگیری‌ها و هدف قرار گرفتن زیرساخت‌های حیاتی ایران حکایت دارند، یک پرسش کلیدی در فضای عمومی و رسانه‌ای برجسته شده است: چرا جامعه ایرانی، برخلاف انتظار برخی تحلیلگران خارجی، دچار هراس جمعی گسترده نشده است؟ پاسخ به این پرسش را باید در مفهومی جست‌وجو کرد که در ادبیات جامعه‌شناسی از آن با عنوان «تاب‌آوری اجتماعی» یاد می‌شود؛ مفهومی که امروز به یکی از کلیدواژه‌های فهم رفتار جمعی ایرانیان تبدیل شده است. تاب‌آوری ایرانیان در مواجهه با بحران‌ها، پدیده‌ای تازه نیست. تجربه‌های تاریخی، از جنگ‌ها گرفته تا تحریم‌ها و بحران‌های اقتصادی، نوعی «حافظه جمعی مقاوم» در جامعه شکل داده است. این حافظه، به تعبیر جامعه‌شناسان، همچون یک سرمایه نمادین عمل می‌کند که در بزنگاه‌های بحرانی فعال می‌شود و مانع از فروپاشی روانی و اجتماعی می‌گردد. به همین دلیل است که حتی در شرایطی که زیرساخت‌های حیاتی هدف قرار می‌گیرند، واکنش عمومی جامعه بیش از آنکه مبتنی بر ترس باشد، مبتنی بر سازگاری و ادامه زندگی روزمره است.

اعتراف دشمن به سرسختی ایرانیان

در همین چارچوب، اشاره به اظهارات دونالد ترامپ در روز ۱۲ جنگ هم این موضوع را تایید می‌کند که در گفت‌وگویی با یک شبکه خبری آمریکایی، ایران را کشوری «سرسخت» توصیف کرد. این توصیف، هرچند از منظر سیاسی بیان شده، اما ناخواسته به یک واقعیت جامعه‌شناختی اشاره دارد: سرسختی به‌مثابه یک ویژگی جمعی، که ریشه در ساختارهای فرهنگی، تاریخی و اجتماعی دارد. در کنار این نگاه کلان، تحلیل‌های کارشناسان داخلی نیز به روشن‌تر شدن ابعاد این پدیده کمک می‌کند. سید حسن موسوی چلک، رئیس انجمن مددکاران اجتماعی، با ارائه تعریفی دقیق از تاب‌آوری اجتماعی، تأکید می‌کند که «تاب‌آوری اجتماعی به معنای سوختن و ساختن نیست، بلکه یک رویکرد فعالانه و منطقی رفتار کردن در بحران است.» این تعریف، یک تمایز مهم را برجسته می‌کند: تاب‌آوری نه به معنای تحمل منفعلانه رنج، بلکه به معنای کنشگری آگاهانه در شرایط بحرانی است.

او همچنین به یک الگوی رفتاری رایج در جوامع بحران‌زده اشاره می‌کند: «معمولاً افراد و جوامع درگیر بحران، به‌جای مسئولیت‌پذیری و مدیریت کردن بحران، منتظر کمک بوده‌اند، درحالی‌که تاب‌آوری اجتماعی به معنای ایفای نقش است.» این گزاره، نشان می‌دهد که جامعه‌ای تاب‌آور است که اعضای آن خود را صرفاً قربانی شرایط نمی‌دانند، بلکه به‌عنوان بازیگران فعال، در مدیریت بحران مشارکت می‌کنند.

عاملیت اجتماعی در بستر همبستگی

از منظر جامعه‌شناسی، این نوع از کنشگری را می‌توان در قالب «عاملیت اجتماعی» تحلیل کرد؛ مفهومی که بر توانایی افراد و گروه‌ها در تأثیرگذاری بر شرایط خود تأکید دارد. در جامعه ایران، به نظر می‌رسد این عاملیت، به‌ویژه در شرایط بحرانی، تقویت می‌شود. مردم، به‌جای انفعال، تلاش می‌کنند راه‌حل‌هایی (در مقیاس خرد) برای سازگاری با شرایط بیابند؛ از مدیریت منابع خانوادگی گرفته تا ایجاد شبکه‌های حمایتی غیررسمی. موسوی چلک در ادامه، بر اکتسابی بودن این مهارت تأکید می‌کند: «تاب‌آوری، امری ذاتی نیست بلکه مستلزم کسب مهارت‌هایی است که بتواند به افراد کمک کند در برخورد با شرایط سخت، مدیریت درستی داشته باشند.» این نکته، از منظر سیاست‌گذاری اجتماعی اهمیت زیادی دارد. اگر تاب‌آوری یک مهارت آموختنی است، آنگاه نظام‌های آموزشی، رسانه‌ها و نهادهای مدنی می‌توانند نقش تعیین‌کننده‌ای در تقویت آن ایفا کنند.

در همین راستا، او به پیامدهای مثبت تاب‌آوری نیز اشاره می‌کند: «این مهارت کمک می‌کند اعتماد به نفس بالاتری داشته باشیم، توانایی حل مسائل را در خود افزایش دهیم... و برای عبور از این موانع و مشکلات آماده شویم.» از دیدگاه روان‌شناسی اجتماعی، این ویژگی‌ها به شکل‌گیری «خودکارآمدی جمعی» منجر می‌شود؛ یعنی باوری مشترک در میان اعضای جامعه مبنی بر اینکه می‌توانند بر چالش‌ها غلبه کنند. این خودکارآمدی، نقش مهمی در کاهش اثرات منفی بحران‌ها دارد. به گفته او، «تاب‌آوری، پیامدهای منفی بحران‌های خانوادگی و اجتماعی را کاهش می‌دهد، چراکه اصولاً کارکرد مهارت تاب‌آوری این است که سلامت اجتماعی افراد را حفظ کند.» به بیان دیگر، تاب‌آوری همچون یک سپر اجتماعی عمل می‌کند که از گسترش آسیب‌های روانی و اجتماعی جلوگیری می‌کند.

در سطح کلان‌تر، این پدیده به تقویت همبستگی اجتماعی نیز می‌انجامد. موسوی چلک تصریح می‌کند: «اگر تاب‌آوری اجتماعی در جامعه نهادینه شود، همبستگی اجتماعی در بحران‌ها نهادینه می‌شود.» این گزاره، یکی از اصول بنیادین جامعه‌شناسی بحران را یادآوری می‌کند: بحران‌ها، در عین حال که می‌توانند موجب فروپاشی شوند، ظرفیت آن را دارند که پیوندهای اجتماعی را نیز تقویت کنند.

در مقابل، گزارش‌هایی از سوی دیگر جبهه نیز نشان‌دهنده ابعاد متفاوتی از تأثیرات این درگیری‌هاست. به‌عنوان نمونه، مدیرعامل کارخانه تولید پهپاد «Aero Sol Aviation Solutions» در پنج تیکوا اعلام کرده که این کارخانه پس از اصابت مستقیم موشک بالستیک ایران در دوم آوریل، «به طور کامل منهدم شده است.» این نوع اخبار، نشان‌دهنده شدت و دامنه درگیری‌هاست، اما در عین حال، واکنش‌های اجتماعی در دو سوی منازعه می‌تواند متفاوت باشد و به میزان تاب‌آوری اجتماعی هر جامعه بستگی دارد.

در جمع‌بندی، آنچه امروز در جامعه ایران مشاهده می‌شود، صرفاً «شجاعت» به معنای فردی آن نیست، بلکه تجلی یک سازوکار پیچیده اجتماعی است که در طول زمان شکل گرفته و تقویت شده است. تاب‌آوری اجتماعی ایرانیان، ترکیبی از تجربه تاریخی، فرهنگ جمعی، شبکه‌های اجتماعی غیررسمی و مهارت‌های آموخته‌شده است. این تاب‌آوری، تا زمانی که حفظ و تقویت شود، می‌تواند به‌عنوان یک عامل بازدارنده در برابر تحقق اهداف دشمنان عمل کند؛ با این حال، همان‌طور که کارشناسان تأکید می‌کنند، این ظرفیت نباید بدیهی انگاشته شود. تاب‌آوری، یک فرآیند پویا و نیازمند بازتولید مداوم است؛ فرآیندی که بدون سرمایه‌گذاری در آموزش، تقویت نهادهای اجتماعی و افزایش اعتماد عمومی، ممکن است تضعیف شود. بنابراین، اگرچه امروز نشانه‌های روشنی از تاب‌آوری در جامعه دیده می‌شود، اما حفظ و تعمیق آن، نیازمند توجهی مستمر و سیاست‌گذاری آگاهانه است.

چگونه با اضطراب خانواده در زمان جنگ مقابله کنیم؟

در پی شرایط حساس کنونی و حفظ سلامت روان افراد، راهکارهای علمی و کاربردی برای مقابله با استرس و مدیریت بحران در فضای خانواده ضرورت دارد

- پرهیز از پیگیری بی‌رویه اخبار جنگ
- تقویت تاب‌آوری معنوی
- انجام فعالیت‌های مشارکتی مطالعه گروهی، حل پازل
- انجام تمرینات تنفس آرام‌ی ۴ ثانیه دمی، ۷ ثانیه حبس و ۸ ثانیه بازدم
- صداقت در تبادل احساسات و گوش دادن به کودکان و نوجوانان
- بازخوانی خاطرات خوشایند خانوادگی و ارتباط با افراد امن

ISNA

دیدگاه

جنگ، میدان آزمون و شفا و اعتلا

وقتی از منظر وحی به جنگ نگاه کنیم، میدان تبرد به صحنه‌ای برای آزمون، شفا و اعتلا تبدیل می‌شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، در منطق قرآن، جنگ صرفاً یک تقابل نظامی نیست؛ یک «موقعیت تاریخی» است که در آن، چندین سنت الهی به‌طور هم‌زمان فعال می‌شود. اگر این سنت‌ها دیده نشوند، جنگ یا به خشونتی کور تقلیل پیدا می‌کند، یا به تحلیلی صرفاً سیاسی و مادی فروکاسته می‌شود. اما وقتی از منظر وحی به آن نگاه کنیم، میدان تبرد به صحنه‌ای برای آزمون، شفا و اعتلا تبدیل می‌شود. خداوند در آیه ۴ سوره محمد (ص) تصریح می‌کند که اگر می‌خواست، خود مستقیماً دشمنان را تابود می‌کرد، اما چنین نمی‌کند «لَبَلَوْا بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ»؛ تا برخی از شما را با برخی دیگر بیازماید.

این جمله، معنای جنگ را دگرگون می‌کند. ما در جنگ، فقط در حال «زدن دشمن» نیستیم، بلکه در حال «آشکار شدن خود» هستیم. جنگ، صحنه‌ای است که در آن، ایمان از ادعا جدا می‌شود، صبر از شعار تفکیک می‌گردد و حقیقتِ باطن‌ها برملا می‌شود.

در این میدان، معلوم می‌شود چه کسی پای حقیقت می‌ایستد و چه کسی در لحظه سختی، عقب می‌نشیند. معلوم می‌شود «ملت» تا چه اندازه واقعیت دارد و تا چه اندازه صرفاً یک واژه است. پس جنگ، پیش از آنکه صحنه شکست یا پیروزی دشمن باشد، صحنه کشف نسبت ما با حقیقت است.

اما این تمام ماجرا نیست. خداوند در آیه ۱۴ سوره توبه، لایه‌ای عمیق‌تر را بیان می‌کند: «وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ»؛ بجنگید تا خداوند سینه‌های مجروح مؤمنان را شفا دهد.

اینجا، جنگ دیگر فقط آزمون نیست؛ درمان هم هست. ملتی که زخم خورده، شهید داده، تحریم شده یا سال‌ها زیر فشار زیسته، در میدان مقاومت، به توعی «بازسازی درونی» می‌رسد. این شفا، صرفاً احساسی نیست؛ یک ترمیم عمیق در سطح هویت جمعی است.

زخم، اگر بی‌پاسخ بماند، به فرسایش تبدیل می‌شود. اما اگر در مسیر حق قرار بگیرد، به تیروبی برای بازیابی کرامت بدل می‌شود. جنگ در این معنا، انتقام کور نیست؛ بازگرداندن تعادل روحی یک ملت است. از همین‌جاست که می‌توان فهمید چرا ملتی که داغدار است، هم‌زمان می‌تواند «رو به رشد» باشد. ما شهید داده‌ایم، اما فرو نریخته‌ایم. زخم خورده‌ایم، اما از هم نپاشیده‌ایم. بلکه در دل همین فقدان‌ها، به انسجامی تازه رسیده‌ایم، به فهمی عمیق‌تر از خود و به تعریفی واقعی‌تر از «ما». این همان نقطه‌ای است که جنگ، به «اعتلا» می‌رسد.

در سنت الهی، پیروزی فقط به معنای غلبه بر دشمن نیست؛ به معنای ارتقای درونی جبهه حق است. ملتی که از دل بحران، به سطح بالاتری از وحدت، بصیرت و اراده می‌رسد، حتی پیش از پایان جنگ نیز در مسیر پیروزی قرار گرفته است.

از این منظر، تقابل ما با اسرائیل و آمریکا صرفاً یک تزاع ژئوپلیتیک نیست. ما در گیر یک پروژه تاریخی هستیم که در آن، هم باید دشمنی را مهار کنیم که ماهیتش بر طغیان بنا شده و هم باید خود را در این میدان بسازیم. اگر نجنگیم، ته آزموتی رخ می‌دهد، ته شفایی حاصل می‌شود، و ته اعتلایی شکل می‌گیرد. در آن صورت، زخم‌ها التباشته می‌شوند، تحقیرها زمان می‌خورد و هویت جمعی فرسوده می‌شود. اما اگر بایستیم، حتی در دل سختی، سه اتفاق هم‌زمان رخ می‌دهد: آزموده می‌شویم، شفا می‌یابیم و رشد می‌کنیم. و این دقیقاً همان نقطه‌ای است که معادله را برای دشمن پیچیده می‌کند. او جنگ را فقط در سطح انواع سلاح و تحریم می‌بیند، درحالی که ما در میدانی می‌جنگیم که «روح» تیز در آن درگیر است.

در چنین میدانی، شکست‌دادن یک ملت، فقط با غلبه نظامی ممکن نیست، چرا که آن ملت، در حال تبدیل کردن زخم به قدرت، فقدان به معنا و رنج به مسیر رشد است.

حاتم ابتسام